

ایران

سخن روز

امام صادقی (ع)
 در پیشگاه کسی که از او دانش می‌آموزید، فروتن باشید.

کافی: ج ۱، ص ۳۶

صاحب امتیاز:

خبرگزاری جمهوری اسلامی

سرپرست موسسه فرهنگی - مطبوعاتی ایران:
 احسان صالحی

سردبیر:

حسام‌الدین برومند

نقل قول

عوامل اقتصادی بازیگران از آرمان و باورهایش دور می‌کند

«متأسفانه تئاتر در ایران نتوانسته است جایگاه فرهنگ‌ساز خود را پیدا کند و شما با یک حضور در سالن‌های نمایش، شاهد خواهید بود که تماشاگران با چه انگیزه و هدفی به تماشای آثار می‌نشینند. در این شرایط، بازیگری هم در این زیرمجموعه اعتبار خوبی نخواهد داشت و بیشتر افراد، بازیگر را ابزار سرگرمی‌سازی می‌دانند و فیلم و تئاتر را ابزار و موقعیت این سرگرم‌کنندگی می‌شمارند. من در بازیگری، سعی کردم که عالم بی‌عمل نباشم و به آنچه اعتقاد دارم، عمل کنم ولی متأسفانه در بعضی موارد اشتباه کردم. بسیاری از عوامل مثل بخش اقتصادی، باعث دور شدن بازیگر از آرمان‌ها و باورهایش می‌شود و من هم گاهی به‌دلیل همین مسأله نقش‌هایی را پذیرفته‌ام که پیشیمان هستم؛ اما در بسیاری از انتخاب‌هایم سعی کرده‌ام ارزش جایگاه بازیگری را بویژه در تئاتر حفظ کنم. من همیشه آرزو دارم ای کاش می‌شد بازیگران رفاه و امنیتی داشتند که مجبور نبودند به خاطر پول هر نقشی را بپذیرند.»

قسمتی از گفت‌وگوی ایران تئاتر با نادر فلاح بازیگر

تجسم

اقتصاد هنر

معنای جمع دو عبارت در زبان و علوم اجتماعی همیشه به سادگی جمع ریاضی دو عدد و قابل تقسیم به دو گزاره اولیه نیست. اغلب تصور می‌کنند معنای ترکیب ساده «بازار هنر» یا «اقتصاد هنر» را می‌دانند. یا حداقل می‌توانند با جمع دوباره معنای هر یک از اجزای این عبارات، معنا را کاملاً دریابند. اما در واقعیت چنین اتفاقی نمی‌افتد. خصوصاً که این هر دو جزء معنا و مفهوم سیالی دارند و تابع ده‌ها عامل و متغیر دیگر هستند. در تاریخ هنر و اقتصاد ایران، اقتصاد خرد و کلان هنر در حوزه هنرهای تجسمی را با ساده‌ترین شکل می‌توان تقریباً به سه دوره قابل تفکیک تقسیم کرد: دوره اول از آغاز تاریخ هنر تا حدود دهه‌های چهل و پنجاه طول می‌کشد. دوره دوم مربوط به دهه پنجاه و شصت تا دهه هشتاد می‌شود و از دهه هشتاد بتدریج وارد آخرین دوره‌ای شده که همچنان ادامه دارد. شاید معنای مستقل اقتصاد هم به نوعی با این تقسیم‌بندی سازگار باشد. آنچه امروزه از اقتصاد هنر اراده می‌شود، مربوط به دوره اخیر است، اگرچه در دوره گذشته نیز با شرایط و ضوابط خاص خود به انواعی از اقتصاد هنر پرداخته‌اند.

چنین بازاری، خواه ناخواه سلیقه عده‌ای از منتقین بر سلیقه عمومی غالب خواهد شد. مکتب‌های مهم و متعدد از هنرهای ارزش معاملات میان هنرمندان و سایر فعالان اقتصادی مذکور اعم از افراد، گروه‌ها، نهاده‌ها، سازمان‌ها و حتی ملت‌ها اطلاق کرد. بدیهی است فهرستی بلند از مشاغل و افراد هم به طور غیرمستقیم مدعی سهمی از این معاملات خواهند بود. آشناترین این گروه‌ها می‌توانند تولیدکنندگان مواد و ابزار هنری یا صنعتگرانی مثل قابسازها، ریخته‌گرها، مشاوران اقتصادی و... تا کارمندان ساده یک نهاد اقتصادی - هنری باشند. یکی از موضوعات مورد اختلاف، در تخصصی‌های فهم «اصالت مورد مالی بخشی از چرخه اقتصاد هنرمندان ایرانی»، در کارگاه‌های آموزشی و هنری هم در گرو خدمات و فروش آثار کاربردی هنر، مثل پارچه‌های قلمکار، ظروف تشریفاتی میناکاری و... بود. تحولات ناگهانی اقتصاد در ایران سده چهاردهم و روابط تازه هنر با جامعه، وضعیت هنر را میان گذشته و حال معلق کرد تا سرانجام دوره دوم اقتصاد هنر توانست با نسل جدیدی از هنرمندان مدرن و نگارخانه‌هایی که یک به یک تا تأسیس می‌شدند، خود را نمایان کند. در این دوره، هم خرید و فروش هنر در میان جامعه متوسط معنا پیدا کرد و هم آموزش هنر به محل درآمد تبدیل شد. از همه مهمتر اینکه هنر توانست جایگاه شغلی برای آساز معاش پیدا کند و تعبیر «هنرمند حرفه‌ای» از این منظر مورد قبول واقع شود. سرانجام دوره اخیر. متأثر از شرایط جهانی و سیاست‌های فرهنگی و اقتصادی کشور. به بالاترین و فراگیرترین پایه اقتصادی در هنر تبدیل شد و بویژه معنای تازه‌ای را با عنوان «سرمایه‌گذاری» به اقتصاد هنر اضافه کرد. در این دوره هنر به طور بی‌سابقه‌ای با «تجارت هنر» درآمیخت.

سید فلاح‌فر پژوهشگر هنر

طرح: حمید صوفی

فضای مجازی

اثر جدید اسماعیل امینی در بازار کتاب

اسماعیل امینی نویسنده در صفحه مجازی‌اش جلد کتاب جدیدش را به اشتراک گذاشت و نوشت: کتاب جدیدم در انتشارات جام جم با عنوان «من یک پایین شهری ام» مجموعه‌ای است از یادداشت‌های من درباره زندگی مردمی که در کوچه و خیابان و اداره و بازار زندگی می‌کنند.

بازآفرینی چند اثر زیبای لری

علی قمصری ویدیویی از بخش پایانی تار ایرانی استان لرستان را در صفحه مجازی‌اش به اشتراک گذاشت و نوشت: بخش پایانی تار ایرانی استان لرستان، به هم‌تنواری با هنرمندان پویای این استان و بازآفرینی چند اثر زیبای لری اختصاص دارد. امیدوارم نتیجه سفر به لرستان مرا نزد هنردوستان این خطه و هموطنان عزیزم روسفید کرده باشد. فلک‌الافلاک، دژ باستانی دوره ساسانی، نمادی از رشادت‌های ایرانیان در طول تاریخ است. مهم‌ترین بخش‌های هر خانه دیوار و در هستند. دیوار هرچه محکم‌تر باشد، در را به روی میهمان‌های بیشتری می‌توان کشود و ایران همیشه در تاریخ، دژهایی مستحکم برای دفاع و آغوشی گشاده به روی میهمان داشته است.

معماری سنتی ایرانی در آرامگاه بایزید بسطامی

اکبر نصراللهی استاد دانشگاه و فعال رسانه، ویدیویی از آرامگاه بایزید بسطامی را در صفحه مجازی‌اش منتشر کرد و نوشت: الهی تا تا توأم، بیشتر از هم‌ام و تا با خودم، کمتر از همه. بایزید بسطامی عارف و فیلسوف برجسته ایرانی در قرن‌های دوم و سوم هجری قمری است؛ او فلسفه وحدت وجود و موجود را مطرح کرد.

بایزید بسطامی پایه‌گذار حکمت اشراق و از بزرگ‌ترین عارفان ایرانی است که نظریه‌های او برای بسیاری از علما و فیلسوفان بعد از خود، راهگشا بوده است. مجموعه آرامگاه بایزید بسطامی مجموعه باشکوهی است که با سبکی نامنظم و کهن طراحی شده و شامل جاذبه‌های تاریخی، طبیعی، مذهبی و عرفانی از جمله امامزاده - محمد خانقاه یا صومعه بایزید- مسجد بایزید، مدرسه شاهرخیه و چندین آرامگاه و بخش‌های دیگر است که به علت قدمت و ظرافت در معماری سنتی ایرانی و ظرفیت بالای گردشگری در فهرست آثار ملی ایران به ثبت رسیده است.

گره‌زدن «مست عشق» به قطعه‌های محبوب محسن چاوشی!

همپای بازارگرهی «مست عشق» در گیشه سینما، بازار اخبار فیلم حسن فتحی در رسانه‌های مجازی هم گرم است. بهمین باب‌آزاده از فعالان عرصه موسیقی درباره همین فضای تبلیغاتی فیلم در فضای مجازی ادعاهایی راجع به یک چالش حقوقی مطرح کرده که تاکنون واکنش رسمی از سوی دو طرف این دعوی، رسانه‌ای نشده است.

طبق اطلاعات ارائه شده توسط او، کمیون تبلیغاتی بزرگ این فیلم در فضای مجازی با سوءاستفاده غیراخلاقی از نام و صداي محسن چاوشی همراه بوده است. آن طور که این فعال رسانه‌ای نوشته بیش از یک میلیارد تومان هزینه بخش تیزر و تصاویر «مست عشق» روی قطعات قدیمی محسن چاوشی شده، در حالی که با او قرارداد رسمی منعقد نشده است. او نوشته: «این خواننده به‌دلیل احترامی که به حسن فتحی قائل است، پذیرفته بود درباره این موضوع گفت‌وگو کند ولی دست اندرکاران «مست عشق» از یک هفته قبل تماس اطرافیان چاوشی را پاسخ ندادند.»

تاخت و تاز «افعی تهران»

بحث شکایت آموزش و پرورش از سربرال «افعی تهران» داغ است و علاوه بر کارشناسان و علاقه‌مندان جدی حوزه سینما، گفت‌وگو درباره این ماجرا به شبکه‌های اجتماعی کشیده است و شهروندان درباره این ائتاق، نظرات متفاوتی دارند.

کاربری به نام سعید این اتفاق را خبرسازی‌هایی برای ایجاد فضای تبلیغاتی تعبیر کرده است. او نوشته: «به دلیل بازدید و فروش کم مجبور شدن به سناریوی مظلوم‌نمایی و در عین حال جنجالی درست‌کنن که ۴ نفر برن ببینن چی بوده ماجرا فقط همین.» کاربرد دیگری به نام محمد به تجربه موضع‌گیری اصناف مختلف نسبت به آثار سینمایی و تلویزیونی اشاره کرده و نوشته: «من خودم معلمم، به نظرم اون سکانس نه تنها توهین به معلما نبود بلکه بهیون یادآوری کرد رفتارهای غلط ما ممکنه چه تأثیرات بدی روی روان دانش‌آموزا بذاره.»

«ایران» رادر صفحه‌های مجازی دنبال کنید

کسانی که حقیقت را بشناسند عاشق آن می‌شوند
 کسانی که عاشق حقیقت شوند
 با آن زندگی می‌کنند!

باب پراکتور

یادداشت

اثر هنری چه می‌گوید؟

سعید اسلامزاده روزنامه نگار

آیا همیشه انتظار داریم که بعد از دیدن تئاتر، فیلم سینمایی، تابلوی نقاشی و مجسمه و یا پس از خواندن رمان، موبه‌مو تفسیر ما از مضمون اثر با آنچه در ذهن مؤلف بوده، یکسان باشد؟ آیا پس از مواجهه با اثر هنری، حالتی کیف‌ناک و شورانگیز داریم و وجدی تمام، وجود ما را فرا گرفته است؟ آیا به این فکر می‌کنیم که همیشه در لابه‌های زیرین اثر، حرفی است که باید چون گنجی به چنگ بیاوریم و به آن افتخار کنیم؟

میل به درک آثار هنری پیچیده به لحاظ مضمونی و فرمی، گویی غریزه‌ای پنهان در نهاد بشر است که هرچقدر مذهبی‌تر و ایدئولوژیک‌تر باشد، غریزه‌اش قدرتمندتر است. از زمان عصر فلسفی یونان باستان، که هنر برابر با پخته تکنیک و محاکات از طبیعت دانسته شد، منتقدان در پی کشف رابطه اثر هنری با طبیعت یا حتی رازآمیزی آن برآمدند.

در عصر مدرن نیز با خوانش‌های رنگارنگ در قالب نظریه‌های هنر، تمایل شدیدی به مضمون‌گرایی در آثار هنری، بویژه ادبی، ایجاد شد. خوانش اسطوره‌ای، سیاسی، روانکاوانه و... مواجهه‌ها با محتوا و مضمون اثر هنری بوده است، نه کشف روابط فرمی و تصویری آن. البته در آثار تصویری و جمعی و در هنر انتزاعی و مدرن و فرم‌های رسانه‌ای هنرهای تجسمی در انواع کارهای کوچک یا مانویمتال، رگه‌هایی از فرار از محتوا و مضمون وجود دارد. در آنجا اثر هنری صرفاً چون اثر هنری است، نقد می‌شود و فرم آن مهم‌تر است از چیزی که می‌گوید زیرا به‌طور مشخص می‌توان به نقوش اسلیمی در نگاره‌ها و معماری ایرانی- اسلامی اشاره کرد.

نکته مهمی که در مواجهه تفسیرگونه با اثر ادبی هنری وجود دارد، پیوند و ارتباط وثیق این آثار با متون مقدس از دوره‌های ابتدایی تا ادیان ابراهیمی است. این ارتباط در فرم بیانی قصه‌ها و نوع مضمون پردازی و حتی قهرمان‌پروری مینولوژیک و گاه ضد لوکوس این متون، آشکار است. از سوی دیگر، وقتی در تاریخ هنر رابطه نهاد قدرت مذهبی را با هنر مرور می‌کنیم، می‌بینیم بخش مهمی از آثار هنری در وجود مختلف، در خدمت مذهب بوده و در تأیید یا رد آن خلق شده است.

این مسأله، راه تفسیر را در اثر هنری باز می‌کند، تفسیر این مسأله که محتوا و فرم اثر، چه نسبتی با روایت کتاب مقدس دارد و سوپه تأیید و کذب آن در چه بخشی نهفته است. گویی منتقدان در دوره طولانی از تاریخ، همچون مفتشان انگیزاسیون و کلسیای قرون وسطی بودند که میزان رازآمیزی و کشادگی معنای متن و اثر هنری را در نسبت با نهاد قدرت باید جست‌وجو می‌کردند. البته این ماجرا هنوز هم برقرار است.

نکته دیگری که در تمایل ما به تفسیر آثار هنری و کشف لایه‌های مفهومی اثر مهم است زمان مند بودن یا مکان مند بودن اثر هنری است. آثار مکان مند دارای بوطیقای منحصر به خود هستند و به‌دلیل بهره‌گیری از امکان مکان و فضا، تفسیرگریزتر از آثار زمان مند مانند نمایشنامه و رمان هستند. سینما در این یک قرن گذشته با اتکا به فرم روایی و تصویری خود تا حد زیادی تکلیف خود را با مخاطب روشن کرده است و نمادی سرراست و واضح به او ارائه می‌دهد که پیچیدگی‌های اثر نقاشی و مجسمه یا شعر را ندارد. در آثار ادبی بویژه رمان، هنوز فرهنگ واژگان یا بوطیقای ویژه و واضحی نداریم که فرم روایی رمان را از متن مقدس جدا کنیم.

سینما در این یک قرن گذشته با اتکا به فرم روایی و تصویری خود تا حد زیادی تکلیف خود را با مخاطب روشن کرده است و نمادی سرراست و واضح به او ارائه می‌دهد که پیچیدگی‌های اثر نقاشی و مجسمه یا شعر را ندارد

عکس نوشت

روز اول سی و پنجمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران سی و پنجمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران صبح دیروز در مصلاي امام خميني (ع) با حضور ناشران داخلي و خارجي آغاز به كار كرد.

عکس: رضا معناریان / آژانس عکس ایران

